

Professor Frans Snacken overleden

Bart Vangansbeke, beleidsverantwoordelijke

Op 20 september 2016 overleed Em. Prof. Dr. Frans Snacken. Op zaterdag 1 oktober was er een vrijzinnige rouwplechtigheid in Lochristi. Dit was kort samengevat het bericht dat in de krant verscheen. Voor Natuurpunt Gent is de heer Snacken echter niet zomaar iemand. Hij was heel belangrijk voor onze vereniging en voor het natuurbehoud en de milieubescherming in Gent in de jaren 1970 en 1980. We betuigen de familie van Frans Snacken onze innige deelneming.

Frans Snacken was de eerste voorzitter van de Aktiegroep Bourgoyen-Ossemeersen. De oprichtingsbrief van de Aktiegroep van 19 oktober 1972 was ondertekend door voorzitter prof. dr. Frans Snacken en secretaris Huguette Reynaerts. De brief werd verstuurd aan diverse personen en instanties (vooral uit de wetenschappelijke wereld) en overheden, ook aan het Gentse schepencollege. In deze brief werd het nagestreefde doel megedeeld: "De vereniging heeft tot doel zich in te spannen om het meersengebied bekend onder de benaming Bourgoyen-Ossemeersen in zijn totaliteit als groene zone te behouden, met als kern een edukatief natuurreservaat omgeven door een beschermde gordel bestemd voor stille recreatieve doeleinden."

De 'kern' waarvan sprake was in de oprichtingsbrief, betrof een ruim vijftig hectare groot natuurgebied in de Bourgoyen, zoals voorzien in het oorspronkelijke plan van professor Jan Hublé. Dat plan vormde ook de kiem van het gevecht voor de bescherming van de Bourgoyen-Ossemeersen. De Aktiegroep steunde dit voorstel volledig, maar had een nog ambitieuzer doel, namelijk de bescherming van de volledige Bourgoyen-Ossemeersen, met een oppervlakte van ruim 200 hectare. Professor Snacken was een felle pleitbezorger van dit 'uitgebreide plan Hublé'.

Voorzitter en woordvoerder

De eerste vergaderingen van de Aktiegroep vonden plaats in de lokalen van de dienst van professor Snacken aan de Coupure. Al snel volgden nog meer brieven en persmomenten om de doelstelling van de Aktiegroep aan te kaarten. Professor Snacken trad daarbij vaak op als woordvoerder van de Aktiegroep. Telkens opnieuw verdedigde hij daarbij het verruimde plan Hublé. In die periode bleek ook dat de stad Gent plannen had om in de Ossemeersen een grootschalig, op industriële leest geschoeid waterzuiveringsstation te bouwen. In de eerste jaren van het bestaan van de Aktiegroep investeerde Frans Snacken als voorzitter ongelooflijk veel energie en tijd in de strijd tegen die plannen.

Vanaf 1977 gaf professor Snacken de voorzittersfakkel door aan Maurice Reynaerts, maar hij bleef tot 1981 wel nog erg actief in het bestuur van de Aktiegroep. Dit waren cruciale jaren voor de Bourgoyen-Ossemeersen en de Aktiegroep. De heer Snacken was begin de jaren 1980 ook voorzitter van de Federatie voor Milieubescherming van het Gewest Gent (FMG), een belangrijke medestander van de Aktiegroep.

Strijd tegen het waterzuiveringsstation

Ook na zijn voorzitterschap bleef Frans Snacken een van de voorvechters in de lange strijd tegen de bouw van het waterzuiveringsstation. De heer Snacken vertegenwoordigde onze vereniging tot april 1980 in de administratieve commissie voor de Bourgoyen-Ossemeersen, die de stad Gent had opgericht om onder andere de discussie over het waterzuiveringsstation in te bedden in een structureel overleg. Daarnaast bestond er ook nog een wetenschappelijke commissie voor de Bourgoyen-Ossemeersen, onder voorzitterschap van professor Jan Hublé, waarin de Aktiegroep in de beginjaren zelfs niet vertegenwoordigd was!

Frans Snacken deed in de administratieve commissie al het mogelijke om het waterzuiveringsstation in de Ossemeersen tegen te houden, met zelfs een ultiem voorstel om de bouwsite te verplaatsen naar het toen verlaten industrieterrein Alsberghe-Van Oost. Jammer genoeg mocht het allemaal niet baten. De strijd tegen de bouw van het waterzuiveringsstation werd niet gewonnen en dat was een zeer bittere pil om te slikken, ook voor professor Snacken. Achteraf werd wel nog een belangrijk deel van de Ossemeersen uit de brand gesleept en bestemd als natuurreservaat, maar dat was voor de oprichters van de Aktiegroep maar een doekje voor het bloeden.

Groot netwerk

Frans Snacken heeft ook op andere belangrijke momenten een cruciale rol gespeeld voor de realisatie van het natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen. Zo leverde hij een grote bijdrage in de strijd voor de goedkeuring van het eerste onteigeningsplan voor het gebied. Dit was een bijzonder lastig dossier dat jaren aansleepte en nota bene moest worden goedgekeurd door de minister van Landbouw. Professor Snacken had een groot netwerk en zijn brieven aan toenmalig federaal minister Georges Gramme en aan minister van het Vlaams Gewest Marc Galle en natuurlijk ook aan het Gentse college van burgemeester en schepenen hadden een grote invloed. Uiteindelijk bleek een brief aan eerste minister Wilfried Martens de laatste weerstand tegen een onteigeningsplan te breken.

Natuurpunt Gent zal de belangrijke inspanningen van Frans Snacken nooit vergeten. Mede dankzij hem kunnen duizenden Gentenaars ook vandaag nog volop genieten van de Bourgoyen-Ossemeersen. We zijn hem daarvoor veel dank verschuldigd.

HISTORIEK Aan het eind van de jaren 1990 schreef ik een uitgebreide geschiedenis van de Aktiegroep Bourgoyen-Ossemeersen en de Bourgoyen-Ossemeersen als natuurreservaat. Daarvoor putte ik uit informatie die ik zelf had bewaard, uit het archief van de Aktiegroep en uit heel veel documenten die ik kreeg van professor Jan Hublé. Daarnaast ontving ik ook heel wat informatie van vele anderen, onder wie ook van professor Snacken. Stefaan Claeyns bezorgde mij toen ook uit de archieven van FMG de allereerste briefwisseling en verslagen van de Aktiegroep die professor Snacken goed had bewaard. De aanleiding voor het schrijven van die historiek was het 25-jarig bestaan van de Aktiegroep en ook wel het systematisch negeren en zelfs ontkennen van de cruciale rol van de Aktiegroep Bourgoyen-Ossemeersen door de stedelijke ambtenaren die bevoegd waren voor het reservaat, niet enkel in de beginjaren maar tijdens het volledige (succes)verhaal van de bescherming van de Bourgoyen-Ossemeersen. BVG